

Віктор Іванович Дубодєлов

До 70-річчя від дня народження

16 квітня 2009 р. виповнюється 70 років від дня народження відомого вченого у галузі металургії, технології металів та прикладної магнітної гідродинаміки, члена-кореспондента НАН України, завідуючого відділом ФТМС НАН України Віктора Івановича Дубодєлова.

В.І. Дубодєлов народився у місті Полтаві у робітничій сім'ї. У 1957 – 1962 рр. навчався на металургійному факультеті Харківського політехнічного інституту. Одержавши кваліфікацію інженера-механіка за спеціальністю «Машини і технологія ливарного виробництва», В.І. Дубодєлов у тому ж році був прийнятий на роботу до Інституту ливарного виробництва (нині – Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України). У 1971 р. він захистив кандидатську дисертацію, у 1991 р. – докторську, і з того ж року і до сьогодні В.І. Дубодєлов очолює відділ магнітної гідродинаміки. З 1998 р. – професор, з 2000 р. – член-кореспондент НАН України.

Наукові дослідження В.І.Дубодєлова спрямовані на розробку теоретичних основ нових технологічних процесів та спеціалізованого багатofункціонального електротехнологічного обладнання магнітодинамічного типу для приготування і розливання чорних та кольорових сплавів і формоутворення литих виробів в умовах електромагнітної дії на рідкий та тверднучий метал.

Створювані за безпосередньою участю В.І.Дубодєлова та під його керівництвом магнітодинамічні установки та міксери-дозатори не мають аналогів у світі. Зокрема, магнітодинамічні міксери-дозатори підвищеної місткості і потужності для чавуну та сталі успішно експлуатуються на ЗАТ «НКМЗ» в якості агрегату для витримування та електромагнітного розливання легованого чавуну та сталі при електрошлаковій наплавці валків прокатних станів. Таке унікальне МГД-обладнання є прототипом новітніх магнітодинамічних проміжних ковшів для процесів безперервного розливання сталі. Також під керівництвом В.І. Дубодєлова розробляються оригінальні пристрої для електромагнітного перемішування рідкої сталі в кристалізаторах сортових машин безперервного лиття заготовок.

За останні роки під керівництвом В.І. Дубодєлова було здійснено роботи по модернізації магнітодинамічних установок для алюмінію та його сплавів. Таке магнітодинамічне обладнання нового покоління було поставлено до Нідерландів, Південної Кореї, Бразилії для використання як у дослідницьких цілях, так і на

виробництві, зокрема, при одержанні великогабаритних (масою близько 400 кг) виливків та подачі розплаву до камер пресування машин лиття під тиском.

Роботи В.І. Дубодєлова тільки за останній рік викликали інтерес провідних наукових та промислових центрів світу, зокрема, Національного центру авіакосмічних досліджень Франції, корпорацій Arcelor – Mittal Steel (США – ЄС), DANIELI (Італія), Nirron Steel Corp. (Японія), Корейський інститут матеріалознавства (Південна Корея) та ін. З цими та іншими організаціями ведуться плідні переговори про науково-технічну та виробничу кооперацію.

У творчому доробку В.І. Дубодєлова понад 360 наукових праць, в тому числі дві монографії, одне наукове відкриття, 67 авторських свідоцтв та патентів України, 8 патентів країн далекого зарубіжжя.

Серед учнів В.І. Дубодєлова – два доктори та сім кандидатів наук. Існуюча у ФТІМС НАН України наукова школа прикладної магнітної гідродинаміки, одним з фундаторів якої є В.І. Дубодєлов, визнана не лише в Україні та в колишньому СРСР, а й у світі. Провідні закордонні фахівці в галузі електромагнітної обробки матеріалів вважають В.І. Дубодєлова одним з провідних спеціалістів у цій сфері на теренах Східної Європи, що підтверджується включенням його до складу наукового комітету Міжнародного симпозіуму з електромагнітної обробки матеріалів у Японії.

В.І. Дубодєлов брав активну участь у підготовці спеціалістів з вищою освітою у НТУУ «КПІ». Він здійснює великий обсяг науково-організаційної роботи – є вченим секретарем секції «Металургія» Комітету з Державних премій України у галузі науки і техніки, входить до складів вченої ради ФТІМС НАН України, Спеціалізованої ради з присудження вчених ступенів, Експертної ради з металургії Вищої атестаційної комісії України, є заступником голови Міжвідомчої науково-технічної ради з проблем позапічної обробки і безперервного розливання сталі, членом редакційної колегії журналу «Процессы литья» та технічної ради Міністерства промислової політики України.

Вагомість результатів наукової діяльності В.І. Дубодєлова підтверджена присвоєнням йому Премії ім. З.І. Некрасова НАН України (2005 р.) та Державної премії України у галузі науки і техніки (2008 р.).

Вітаємо Віктора Івановича з ювілеєм та зичимо йому міцного здоров'я, добробуту, щастя, успішного звершення його творчих планів і задумів.

*Дирекція ФТІМС НАН України
Редколегія журналу
“Металознавство та обробка металів”*